

Perusopetuslain uuden 20 h §:n mukaisesti säädetään, että opetuksen järjestäjä voi tehdä päätöksen oppilaan tilapäisestä vapauttamisesta suorittamasta oppiaineen oppimäärää, jos oppilaan vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite estää oppilaan osallistumisen opetukseen. Tilapäinen vapauttaminen ei ole oppimisen tai koulunkäynnin tukea, vaan **poikkeamista opetussuunnitelman tavoitteista ja sisällöistä**. Ensisijainen tavoite on aina, että oppilas voi osallistua opetukseen täysimääräisesti.

Tilapäisellä vapauttamisella tarkoitetaan lyhytaikaista tai määräaikaista opetukseen osallistumattomuutta. Tilapäinen vapauttaminen voi koskea yksittäistä oppiainetta, tiettyjä oppitunteja viikoittain ja kestää enintään 4 kuukautta kerrallaan. Määräajan jälkeen oppilaan tuen tarve arvioidaan yksilöllisesti uudelleen. Päätös voidaan perustellusti uusua, mutta tilapäinen vapauttaminen ei saa muodostua pysyväksi ratkaisuksi.

Vapauttaminen on viimesijainen toimenpide, jota käytetään vasta, kun ryhmäkohtaiset tukimuodot ja oppilaskohtaiset tukitoimet eivät riitä tukemaan oppilaan oppimista, osallistumista ja koulunkäyntiä.

Päätös edellyttää:

- terveydenhuollon asiantuntijan (lääkärin tai psykologin) lausuntoa tai kannanottoa
  - Lausunto¹ voi olla verkostopalaverissa tehty asiakirjakirjaus tai kannanotto tai erillinen lääkärinlausunto. Myös opiskeluhuollon terveydenhuollon (koululääkäri, psykologi) lausuntoja / kannanottoja voidaan hyödyntää.
- ajantasaista arviointia oppilaan tuen tarpeesta (20 d §)
- suunnitelmaa tuen toteuttamisesta (20 e §) * *aina ei ole välttämättä tarve oppilaskohtaiselle tuelle*
- hallintopäätöstä opetussuunnitelman tavoitteista tai oppimäärästä poikkeamisesta (20 h §)

Maininta terveydentilaan liittyvästä lausunnosta (lausunnon päivämäärä, lausunnon antaja, lausunnon sijainti) kirjataan oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan kohtaan 3.1 *Taustatiedot suunnitelman laatimisesta*. Lisäksi kirjataan Wilmassa liite 3 *Suunnitelma oppiaineen oppimäärän tilapäisestä vapauttamisesta*.

Ennen päätöksen tekemistä tulee kuulla **oppilasta ja huoltajaa**. Päätöksen tilapäisestä vapauttamisesta tekee kasvatus- ja opetuspäällikkö.

Oppimista ja koulunkäyntiä tukevia ratkaisuja

Oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseksi tulee hyödyntää joustavia opetusjärjestelyjä, kuten opetustuokioiden rytmittämistä, taukojen lisäämistä sekä opetuksen jaksottamista pienempiin osiin. Näiden avulla oppilaalla on mahdollisuus osallistua koulunkäyntiin omien voimavarojensa mukaisesti. Tavoitteena on luoda oppimisympäristö, joka huomioi yksilölliset tarpeet ja tukee oppilaan jaksamista.

Yhteistyö eri toimijoiden välillä

Oppilaan koulunkäynnin tukemisessa keskeistä on tiivis yhteistyö koulun, opiskeluhuollon toimijoiden ja huoltajien välillä. Lisäksi kuntouttavien tahojen kanssa tehtävä yhteistyö ja toiminnan suunnittelu voivat auttaa oppilasta kiinnittymään paremmin koulunkäyntiin. On tärkeää muistaa, että pelkkä vapauttaminen opinnoista tai läsnäolosta harvoin edistää oppilaan kuntoutumista tai oppimista – sen sijaan tarvitaan aktiivisia tukitoimia ja yhteistä suunnittelua.

¹ Lausunnon näkökulma: Millä tavalla koulun tulisi ottaa huomioon lapsen / nuoren terveydentila opetusta järjestäessään? Miten vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite vaikuttaisi oppilaan oppimisen / koulunkäyntiin?